

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติของนักศึกษาวิชาทหารในกรุงเทพมหานคร ต่อการเรียนวิชารักษาดินแดน กับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตย" มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติของนักศึกษาวิชาทหารต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนกับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตย เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดน และเปรียบเทียบมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย ระหว่างนักศึกษาวิชาทหารชายและหญิง

สมมติฐานในการวิจัยในเรื่องนี้คือ เจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนของนักศึกษาวิชาทหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตย นักศึกษาวิชาทหารชายและหญิง มีเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนแตกต่างกัน และมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิชาทหารชายและหญิงแตกต่างกัน

ตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2529 จำนวน 520 คน เป็นนักศึกษาวิชาทหารชาย 261 คน นักศึกษาวิชาทหารหญิง 259 คน

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบวัดเจตคติต่อการเรียน วิชารักษาดินแดน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 สเกล มีข้อความจำนวน 40 ข้อ และแบบวัดมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตย ของวารี แสนสุข ลักษณะของแบบวัดเป็นข้อสอบแบบปรนัยเลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีตัวเลือกที่ถูกต้องเหมาะสม 1 ตัวเลือก มีข้อความจำนวน 40 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูลได้นำคำตอบจากแบบวัดทั้งสองฉบับ มาตรวจให้คะแนน แล้วมาคำนวณหาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดน

กับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ของนักศึกษาริชาทหาร โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ในการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดน และการเปรียบเทียบมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ระหว่างนักศึกษาริชาทหารชาย และหญิง ใช้วิธีทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยฐานเลขคณิต ชนิดข้อมูลที่ตัวอย่าง ประชากรไม่สัมพันธ์กัน โดยการทดสอบค่าสถิติที (t -test)

ข้อค้นพบ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติของนักศึกษาริชาทหารต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนกับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตย โดยการคำนวณหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ใช้สูตรของเพียร์สัน ปรากฏว่า

1.1 เจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนของนักศึกษาริชาทหารมีความสัมพันธ์ทางบวก กับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ($r_{xy} = 0.3327$) มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 หมายความว่า นักศึกษาริชาทหารที่มีมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีอยู่เหนือหรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มแล้ว ก็จะมีเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนอยู่เหนือหรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มด้วย และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดน กับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี สามารถทำนายได้ประมาณร้อยละ 11

1.2 เจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดน ของกลุ่มนักศึกษาริชาทหารชายและกลุ่มนักศึกษาริชาทหารหญิงมีความสัมพันธ์ทางบวก กับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ($r_{xy} = 0.3940$ และ 0.2096) มีนัยสำคัญที่ระดับ .05 หมายความว่า นักศึกษาริชาทหารชาย และนักศึกษาริชาทหารหญิง ที่มีมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีอยู่เหนือหรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มแล้ว ก็จะมีเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดน อยู่เหนือหรือต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มด้วย และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดน กับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีของกลุ่มนักศึกษาริชาทหารชายและกลุ่มนักศึกษาริชาทหารหญิง สามารถทำนายได้ ประมาณร้อยละ 15 และร้อยละ 4 ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนระหว่าง นักศึกษาริชาทหารชายและหญิง โดยการทดสอบค่าสถิติที (t -test) ปรากฏว่า นักศึกษา

วิชาทหารชายและนักศึกษาวิชาทหารหญิงมีเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนแตกต่างกัน ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนของนักศึกษาวิชาทหารชายและหญิง มีค่า 145.8582 และ 153.0386 ตามลำดับ ดังนั้น นักศึกษาวิชาทหารหญิงมีเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนดีกว่านักศึกษาวิชาทหารชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. เปรียบเทียบมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยระหว่างนักศึกษาวิชาทหารชายและหญิง โดยการทดสอบค่าสถิติที (t-test) ปรากฏว่า นักศึกษาวิชาทหารชายและนักศึกษาวิชาทหารหญิงมีมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีแตกต่างกัน ค่าเฉลี่ยของคะแนนจากแบบวัดมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย ของนักศึกษาวิชาทหารชายและหญิงมีค่า 26.4176 และ 28.7066 ตามลำดับ ดังนั้น นักศึกษาวิชาทหารหญิงมีมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีดีกว่า นักศึกษาวิชาทหารชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนกับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิชาทหารชายและหญิง พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวก ซึ่งผลที่ได้นี้ตรงกับสมมติฐานข้อ 1 เมื่อพิจารณาจากผลการวิจัย จะเห็นได้ว่า เจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนของนักศึกษาวิชาทหารมีความเกี่ยวข้องกับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ถ้า นักศึกษาวิชาทหารมีมโนทัศน์ที่ดีต่อความเป็นพลเมืองดีมาก่อนแล้ว ก็น่าจะมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนด้วย และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ พันธรักษ์ (2526) ที่พบว่า ทักษะคติต่อการเรียนวิชาลูกเสือ เนตรนารี ของ ลูกเสือและเนตรนารีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของนักวิจัยหลายท่าน เช่น นำทรัพย์ จันทรหอม (2505) บุษกร เพชรวิวรรธน์ (2519) คาน (Khan 1969) และวิลเลียม (William 1970) ซึ่งให้เห็นว่า เจตคติมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออก เช่น นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาใด หรือ ต่อครูผู้สอน ย่อมทำให้นักเรียนสนใจเรียน เรียนได้ดี และประสบความสำเร็จในโอกาสต่อมา ในทำนองเดียวกัน ถ้านักศึกษา

วิชาทหารมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชารักษาดินแดน ก็ย่อมจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย คือ นักศึกษาวิชาทหารสามารถเรียนวิชารักษาดินแดนได้ดี มีเจตคติที่ดีต่อการเป็นทหาร ต่อกองทัพ รักชาติ และยินดี เสียสละชีวิต เพื่อปกป้องรักษาชาติ ซึ่งเป็นหน้าที่ของพลเมืองดี ที่สมควรปฏิบัติ

2. ผลการเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนระหว่าง นักศึกษาวิชาทหารชายและนักศึกษาวิชาทหารหญิง ปรากฏว่านักศึกษาวิชาทหารชายและหญิงมีเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยที่นักศึกษาวิชาทหารหญิง มีเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนดีกว่านักศึกษาวิชาทหารชาย ซึ่งตรงกับสมมติฐานข้อ 2 อาจมีสาเหตุมาจากความมุ่งหมายของการสมัครเข้าเรียนวิชารักษาดินแดนของนักศึกษาวิชาทหารชายและหญิงต่างกัน คือ นักศึกษาวิชาทหารชายส่วนใหญ่ สมัครเข้าเรียนวิชารักษาดินแดน เพื่อหวังผลประโยชน์บางอย่างเช่น ในระหว่างรับการฝึกวิชาทหารได้รับการยกเว้นไม่เรียกเข้ากองประจำการในยามปกติ ผู้สมัครเข้าโรงเรียนเตรียมทหาร จะได้รับคะแนนเพิ่มตามเกณฑ์ ดังนี้คือ สำเร็จการฝึกวิชาทหารปีที่ 1 ได้คะแนนเพิ่มร้อยละ 3 และจะเพิ่มอีกร้อยละ 1 ตามลำดับชั้นที่สอบได้ นอกจากนั้นยังได้รับสิทธิ์ในการรับราชการทหารกองประจำการ คือ สำเร็จการฝึกวิชาทหารปีที่ 1 รับราชการทหารกองประจำการ 1 ปี 6 เดือน ถ้าร้องขอเข้ารับราชการได้รับสิทธิ์รับราชการเพียง 1 ปี สำเร็จ การฝึกวิชาทหารปีที่ 2 รับราชการทหารกองประจำการ 1 ปี ถ้าร้องขอเข้ารับราชการได้รับสิทธิ์รับราชการเพียง 6 เดือน และสำเร็จการฝึกวิชาทหารปีที่ 3 ให้ขึ้นทะเบียนกองประจำการแล้วปลดเป็นทหารกองหนุนโดยมิต้องเข้ารับราชการ ส่วนนักศึกษาวิชาทหารหญิงสมัครเข้าเรียนวิชารักษาดินแดนด้วยความสนใจและเต็มใจ พร้อมทั้งจะเข้ารับการฝึกแบบทหาร โดยที่ไม่ได้รับผลประโยชน์เหมือนนักศึกษาวิชาทหารชาย ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 1 จะเห็นได้ว่า นักศึกษาวิชาทหารหญิงมีความสนใจและให้ความสำคัญ ต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนมากกว่านักศึกษาวิชาทหารชาย จึงมีเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนดีกว่านักศึกษาวิชาทหารชาย

3. ผลการเปรียบเทียบมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิชาทหารชายและนักศึกษาวิชาทหารหญิง พบว่า นักศึกษาวิชาทหารชาย และ นักศึกษาวิชาทหารหญิงมีมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ นักศึกษาวิชาทหารหญิงมีมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ตีกว่านักศึกษาวิชาทหารชาย ซึ่งตรงกับสมมติฐานข้อ 3 ที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จีรวรรณ สร้อยน้ำ (2518) ที่พบว่ามโนทัศน์การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับเพศ วารี แสนสุข (2521) พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ซึ่งโดยเฉลี่ยแล้ว เพศหญิงมีมโนทัศน์ถูกต้องตีกว่าเพศชาย วันเพ็ญ พันธุ์รักษ์ (2528) พบว่าลูกเสือ และเนตรนารีมีมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยแตกต่างกัน โดยเนตรนารีมีมโนทัศน์สูงกว่าลูกเสือ และสอดคล้องกับการรวบรวมผลการวิจัยของ แมสซีอะแลส (Massialas 1969) ที่ว่านักเรียนชายจะรับรู้เรื่องการเมือง ในรูปตัวบุคคลมากกว่าเป็นสถาบันและนักเรียนหญิงจะเคารพเชื่อฟังกฎหมายและเชื่อว่ารัฐบาลจะตอบสนองคำเรียกร้องของประชาชนได้มากกว่านักเรียนชายเกี่ยวกับเรื่องนี้ผู้วิจัยได้สังเกต การทำแบบสอบถามของนักศึกษาวิชาทหาร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ โดยส่วนรวมแล้ว ความตั้งใจในการทำแบบสอบถามของนักศึกษาวิชาทหารหญิงมีความตั้งใจมากกว่า นักศึกษาวิชาทหารชาย ด้วยสาเหตุนี้อาจทำให้นักศึกษาวิชาทหารหญิงได้คะแนนจากการตอบแบบวัดความเป็นพลเมืองดีสูงกว่านักศึกษาวิชาทหารชาย ดังนั้นมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิชาทหารหญิงจึง ตีกว่านักศึกษาวิชาทหารชาย

ข้อเสนอแนะ

1. จากการวิจัยพบว่า เจตคติต่อการเรียนนิวิชารักษาดินแดน ของนักศึกษาวิชาทหารมีความสัมพันธ์ทางบวก ค่อนข้างต่ำ กับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แม้ว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ดังกล่าวสามารถทำนายได้น้อย แต่ก็พอเห็นแนวทางได้ว่า ถ้าต้องการให้นักศึกษาวิชาทหารสนใจเรียนนิวิชารักษาดินแดน ซึ่งวัตถุประสงค์ของการเรียน

วิชารักษาดินแดน ตลอดจนเนื้อหาของหลักสูตรมีความเกี่ยวข้องกับความเป็นพลเมืองดี ฉะนั้นทางผู้ปกครอง หรือทางโรงเรียน ก็น่าจะปลูกฝังมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีแก่นักเรียน เพื่อนักเรียนจะได้มีเจตคติที่ดีต่อการเป็นทหาร และเลือกเรียนวิชารักษาดินแดนมากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ตัวนักเรียนเอง และประเทศชาติสืบไป การพัฒนาความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยให้แก่เยาวชนเพื่อเยาวชน จะได้เติบโตไปเป็นพลเมืองดีที่มีคุณภาคนั้น สมควรที่จะได้มีการปลูกฝังหรืออบรมโดยเริ่มตั้งแต่วัยเด็กมาจนกระทั่ง ถึงวัยผู้ใหญ่ และเป็นหน้าที่ของทุก ๆ ฝ่าย ทั้งสถาบันครอบครัว และสถาบันการศึกษาโดยเฉพาะโรงเรียน มีบทบาทสำคัญยิ่ง ในการปลูกฝังพัฒนามโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีให้แก่นักเรียน (Smith 1969 : 374) ดังนั้นโรงเรียนทุกระดับ น่าจะเน้นด้านการปลูกฝังความเป็นพลเมืองดีให้แก่นักเรียนซึ่งอาจการทำได้ดังนี้

1.1 ด้านการสอน ครูควรส่งเสริมการฝึกทักษะในด้านแก่นักเรียนเป็นต้นว่า ฝึกทักษะในการค้นคว้าหาความรู้ ให้รู้จักการศึกษาด้วยตนเอง รู้จักเลือกข้อมูลที่เชื่อถือได้ และรู้จักตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลด้วยตนเอง ปลูกฝังให้มีนิสัยรักการอ่าน เพื่อทำให้เป็นคนมีความรู้ กว้างขวาง เฉลียวฉลาด และฝึกทักษะในการทำงานร่วมกัน ร่วมรับผิดชอบต่อบ้านเมือง และหมู่คณะ (วารี แสนสุข 2521 : 117)

1.2 สร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ตลอดจนประสบการณ์ที่นักเรียนจะได้รับให้เป็นประชาธิปไตย เพื่อเป็นตัวอย่างให้นักเรียนได้เรียนรู้และเห็นคุณค่าเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่ดีในสังคมประชาธิปไตย

1.3 โรงเรียนควรปลูกฝัง และพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้มีวินัยในตนเอง (self-discipline) เพราะจะทำให้ นักเรียนรู้จักควบคุมตนเอง เมื่อเป็นนักเรียนมีวินัยเป็นเครื่องควบคุมความประพฤติ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ในฐานะสมาชิกของสังคมก็ควรจะมีกฎหมาย เป็นเครื่องควบคุมความประพฤติ ดังนั้นการฝึกให้นักเรียน รู้จักรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน ย่อมเปรียบเสมือนการเตรียมตัว สำหรับการดำเนินชีวิต เมื่อเติบโตขึ้นก็จะเป็นพลเมืองดี รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ รักษาสิทธิเสรีภาพในขอบเขตที่เหมาะสม

2. จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาวิชาทหารส่วนใหญ่มีความสนใจต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนของนักศึกษาวิชาทหารชายและหญิงเท่ากับ 145.8582 และ 153.0386 ตามลำดับ จากคะแนนเต็ม 200 และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ดังนั้น ถ้ากรมการรักษาดินแดนจะสนับสนุนส่งเสริมการเรียนวิชารักษาดินแดน โดยรักษาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไว้พร้อมทั้งปรับปรุงให้การเรียนการฝึกวิชาทหารดียิ่ง ๆ ขึ้น แล้วก็จะเป็นที่ นิยมของนักศึกษาวิชาทหารทั้งชายและหญิง อย่างแพร่หลาย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะประชากรที่เป็นนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานครเท่านั้น ดังนั้นน่าจะได้รับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนกับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยของนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีอื่น ๆ เช่น ชั้นปีที่ 3 ปีที่ 4 และปีที่ 5 เพื่อศึกษาว่า นักศึกษาวิชาทหารที่ได้เรียนวิชารักษาดินแดนในชั้นที่สูงขึ้น จะมีเจตคติต่อการเรียนวิชานี้ ตลอดจนมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีสูงขึ้นตามหรือไม่

2. เนื่องจากช่วงเวลาในการเรียนวิชารักษาดินแดนในส่วนกลางและในส่วนภูมิภาค แตกต่างกันคือ ในแต่ละปีการศึกษาสำหรับส่วนกลางจะเรียนเพียง สัปดาห์ละครั้ง ๆ ละ 4 ชั่วโมง ติดต่อกันประมาณ 30 สัปดาห์ แต่การเรียนในส่วนภูมิภาคจะเรียนเป็นเวลาต่อเนื่องกันทุกวัน (เว้นวันหยุดราชการ) ประมาณ 2 เดือน จึงทำให้รูปแบบการเรียนแตกต่างกันไปบ้าง ควรจะศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดน และมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตย ระหว่างนักศึกษาวิชาทหารในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค